LINEARNA ALGEBRA Ljetni ispitni rok (10.7.2020.) -RJEŠENJA ZADATAKA-

$$= \begin{vmatrix} 0 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & -4 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -4 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & -4 \end{vmatrix} = 0 \cdot (-4)^3 = 0$$

(b)
$$\begin{bmatrix} a & 1 & 1 & \cdots & 1 \\ 1 & a & 1 & \cdots & 1 \\ 1 & 1 & a & \cdots & 1 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \vdots \\ 1 & 1 & 1 & \cdots & a \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 \cdot (-1) \\ + \\ + \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} a & 1 & 1 & \cdots & 1 \\ 1 - a & a - 1 & 0 & \cdots & 0 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \vdots & \vdots \\ 1 - a & 0 & 0 - \cdots & a - 1 \end{bmatrix}$$

$$= \begin{vmatrix} a+(n-1) & 1 & 1 & \cdots & 1 \\ 0 & a-1 & 0 & \cdots & 0 \\ 0 & 0 & a-1 & \cdots & 0 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & \cdots & a-1 \end{vmatrix} = (a+(n-1))(a-1)^{n-1}$$

Dalle determinanta je jednaka 0 za a = -n+1 i a = 1.

$$=) \overrightarrow{x} = \begin{bmatrix} -6+7t \\ t \\ 2-3t \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -6 \\ 0 \\ 2 \end{bmatrix} + t \begin{bmatrix} 7 \\ 1 \\ -3 \end{bmatrix}, t \in \mathbb{R}$$

Razlikujemo slučajeve:

$$\begin{bmatrix}
1 & -1 & 2 & -2 \\
0 & 3 & 1 & 2 \\
0 & 0 & 0 & b+2
\end{bmatrix}$$

 $\begin{bmatrix} 1 & -1 & 2 & -2 \\ 0 & 3 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & b+2 \end{bmatrix} \rightarrow za b \neq -2 sustaw nema rješenje okole za trav ima beskonačno mnogo rješen$ b = - 2 sustav ina besluoračno mnogo rješenje prema (a) podzadatlau

$$\begin{bmatrix}
1 & -1 & 2 & | & -2 \\
0 & 2a-1 & 1 & | & 2 \\
0 & 0 & a-2 & b+2
\end{bmatrix} | : (a-2) \neq 0$$

Ponovno razlilujemo slucajeve:

$$2.1^{\circ}$$
 Za $2a-1=0$, 5 . $a=\frac{1}{2}$ in a mo

-also je 2a-b-6=0, by. b=2a-6=-5, onda sustav ima beshonacho muogo rješenja:

$$\begin{bmatrix} 1 & -1 & 0 & | -\frac{1}{7} \\ 0 & 0 & 0 & | 0 \\ 0 & 0 & 1 & | 2 \end{bmatrix} = X_1 = X_2 - \frac{1}{7}$$

$$\Rightarrow \overrightarrow{X} = \begin{bmatrix} -\frac{1}{7} \\ 0 \\ 2 \end{bmatrix} + t \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}$$

$$t \in \mathbb{R}$$

- also je 2a-6-6 \$0, \$1. 6 \$-5, sustav nema rješenja

2.2° Za 2a-1 \neq 0, \neq 0, \neq 2 vidimo de je reng matrice sustava 3 (\neq 1, ta matrice je regularra) pa sustav ima jedinstveno rješenje.

Dalle, Zaolani sustav:

- 1) ima jedinstveno fjesenje za $a \neq 2$ i $a \neq \frac{1}{2}$, $b \in \mathbb{R}$,
- 2) ina beskonativo unogo rješenja za a=2, b=-2 te $a=\frac{1}{2}$, b=-5
- 3) nema fjesenja za a=2, $b\neq -2$ te $a=\frac{1}{2}$, $b\neq -5$

(3.) (a) Veletor normale trazene raunine
$$\tau$$
 mora biti obsmit na veletore normale od τ_1 i τ_2 pa mozemo uzeti

$$\vec{n}_{\pi} = \vec{n}_{\pi_{1}} \times \vec{n}_{\pi_{2}} = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ 2 & -1 & 3 \end{vmatrix} = -7\vec{i} + \vec{j} + 5\vec{k}.$$

Zato je opća jednadžba raunine To oblika

$$-7x+y+57=D$$
.

Buduci da Te prolezi ishodistem

(b)
$$\left\{ 2x - y + 3z = 1 \right\} + \left\{ x + 2y + 7 = 0 \right\} + (-2)$$

$$=) \begin{cases} -5y + z = 1 \\ x + 2y + z = 0 \end{cases} (-1)$$

$$=) \begin{cases} -5y + 2 = 1 \Rightarrow 2 = 1 + 5y \\ x + 7y = -1 \Rightarrow x = 1 - 7y \end{cases}$$

Ukoliko stavimo y=t, tEIR, dobivamo da je presjele ravnire TI, i TIZ pravoc cije su parametarske jednodžbe

$$p \dots \begin{cases} x = -1 - 7 + t \\ y = t \\ z = 1 + 5 + t \end{cases}$$

ili u kanonskom obliter

$$p \dots \frac{x+1}{-7} = \frac{y}{1} = \frac{z-1}{5}$$

$$(4,)$$
 D: $\mathcal{F}_3 \rightarrow \mathcal{F}_4$, $(\mathcal{D}_{\mathcal{F}})(t) = (t^2 + t) \mathcal{F}'(t)$

Za veletore e_{1,e2,e3,e4} leanonsle baze za P3 vinjedi

$$(De_1)(t) = (t^2+t) \cdot 1' = (t^2+t) \cdot 0 = 0,$$

$$(De_z)(t) = (t^2+t) \cdot t' = (t^2+t) \cdot 1 = t^2+t,$$

$$(De_3)(t) = (t^2+t) \cdot (t^2)' = (t^2+t) \cdot 2t = 2t^3 + 2t^2,$$

$$(De_4)(t) = (t^2+t) \cdot (t^3)^1 = (t^2+t) \cdot 3t^2 = 3t^4 + 3t^3$$

pa je matricui zapis od D u paru kanonskih baza

$$\begin{bmatrix} D \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & 2 & 3 \\ 0 & 0 & 0 & 3 \end{bmatrix}.$$

Za proizvoljan veletor p(t) = at + bt + ct + d e P3 imamo

$$(Dp)(t) = (t^2+t)(3at^2+2bt+c)$$

=
$$3a(t^4+t^3)+2b(t^3+t^2)+c(t^2+t)$$
,

pa violimo da sleup { t+t, t3+t2, t2+t3 razapinje lm D. Voaimo i da su ti velitori linearmo nezavismi:

$$x(t^4+t^3)+\beta(t^3+t^2)+\delta(t^2+t)=x^4+(x+\beta)t^3+(\beta+\delta)t^2+\delta t=0$$

$$\begin{cases} x + \beta &= 0 \\ x + \beta &= 0 \end{cases} \beta = 0$$

$$\begin{cases} x + \beta &= 0 \\ y + \delta &= 0 \end{cases} \beta = 0$$

Dakle, ti vektori čine bazu za huD i r(D) = dim(huD) = 3.

Prema teoremi o rangu i defektu slijedi $d(D) = \dim P_3 - \Gamma(D) = 4 - 3 = 1$.

Odredimo bazu za jezgru: za $p(t) = at^3 + bt^2 + ct + d \in \text{KerD}$ imamo $(Dp)(t) = 3at^4 + (3a + 2b)t^3 + (2b + c)t^2 + ct = 0$

pa je p(t)=d·1. Dalle, {13 je (jedna) baza za jezgru od D.

Da bismo odredili jedan polinom iz P4 koji nije element ImD, možemo naći neki polinom koji je linearmo nezavisan s onima iz dobivene baze za ImD (kao kad bismo tu bazu nadopunjavali do baze za P4). Uzmimo, na prinjer, veltor banonske baze za P4, t4:

 $\times (t^4 + t^3) + \beta(t^3 + t^2) + \delta(t^2 + t) + \delta t^4 = (x + \delta)t^4 + (x + \beta)t^3 + (\beta + \delta)t^2 + \delta t = 0$

Daller t' je linearus rezavisan s velitorina boze za lu D po vinjedi t' & lu D

(t' ne moze biti element prostora razapetog veletorine s logima je linearus nezavisen).

$$A(\alpha x + \beta y) = \alpha Ax + \beta Ay = 0,$$

pa slijedi xx+βy ∈ Ker A, tj. Ker A je potprostor od X.

- (b) \implies Nelse je $A: X \rightarrow Y$ injekcija i $\times c$ KerA. Budući da je A linearan operator, vinjedi A(0)=0, y. $A(0)=A(\times)$, odakle 2-bog injektivnosti slijedi $\times =0$. Dakle, $\text{Cer} A=\{0\}$.
 - (=) Obratus, pretpostavius Ker A = $\{0\}$. Nekasu $x_1y \in X$ takvi da A(x) = A(y). Imamo

$$A(x) = A(y) = A(x) - A(y) = 0$$

$$\Rightarrow$$
) $A(x-y) = 0$

pa po definiciji slijedi da je A injekcija.

(c) Prema teoremu o rangu i defektu slijedi

diu(lm A) = diu X - diu (Ker A) = 5-3 = 2 < 3 = dim Y.

Dalle, lm A # Y pa A nije surjekcija.

(6.)
$$A = \begin{bmatrix} -4 & 2 & -2 \\ 2 & -7 & 4 \\ -2 & 4 & -7 \end{bmatrix}$$

Odredimo svojstvene vijednosti od A. Karaleteristični polinum od A je:

$$\mathcal{H}_{A}(\Lambda) = \det(\Lambda \mathbf{I} - A) = \begin{vmatrix} \lambda + 4 & -2 & 2 \\ -2 & \lambda + 7 & -4 \\ 2 & -4 & \lambda + 7 \end{vmatrix}^{+}$$

$$= \begin{vmatrix} 0 + 4 & -2 & 2 \\ 0 & 0 + 3 & 0 + 3 \end{vmatrix} = (0 + 3) \begin{vmatrix} 0 + 4 & -2 & 2 \\ 0 & 0 & 0 \end{vmatrix}$$

$$= \begin{vmatrix} 0 + 4 & 0 + 3 \\ 2 & -4 & 0 + 7 \end{vmatrix}$$

$$= \begin{vmatrix} 0 + 4 & 0 + 3 \\ 2 & -4 & 0 + 7 \end{vmatrix}$$

$$= (\lambda + 3) \begin{vmatrix} \lambda + 4 & -2 & 4 \\ 0 & 1 & 0 \\ 2 & -4 & \lambda + 11 \end{vmatrix} = (\lambda + 3) \begin{vmatrix} \lambda + 4 & 4 \\ 2 & \lambda + 11 \end{vmatrix}$$

$$= (\lambda + 3) [(\lambda + 4)(\lambda + 11) - 8] = (\lambda + 3) (\lambda^{2} + 15\lambda + 36)$$

$$= (\chi + 3)(\chi^2 + 3\chi + 12\chi + 36) = (\chi + 3)(\chi + 3)(\chi + 12) = (\chi + 3)^2(\chi + 12)$$

=) svojstvere vijednosti su 2,=-12 i 2=-3

Odredius pripadne sujstvene potprostore:

$$(-12I-A)\vec{x} = \vec{0}$$

$$\begin{bmatrix} -8 & -2 & 2 & 0 \\ -2 & -5 & -4 & 0 \\ 2 & -4 & -5 & 0 \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix}
0 & 1 & 1 & 0 \\
0 & 1 & 1 & 0 \\
2 & -4 & -5 & 0
\end{bmatrix}
\begin{bmatrix}
1 \cdot (-1) \\
+ & 1 \cdot 4
\end{bmatrix}
\sim
\begin{bmatrix}
0 & 1 & 1 & 0 \\
0 & 0 & 0 & 0 \\
2 & 0 & -1 & 0
\end{bmatrix}
=) \times_{2} = -X_{3} = -2X_{1}$$

$$\times_{1} = t, t \in \mathbb{R}$$

$$=) \overrightarrow{X} = \begin{bmatrix} t \\ -2t \\ 2t \end{bmatrix} = t \begin{bmatrix} 1 \\ -2 \\ 2 \end{bmatrix}, t \in \mathbb{R}$$

Normirajuo dobiveni veletor:

$$\vec{e}_1 = \frac{1}{\|\vec{r}_1\|} \vec{v}_1 = \frac{1}{\sqrt{1^2 + (-2)^2 + 2^2}} \begin{bmatrix} 1 \\ -2 \\ 2 \end{bmatrix} = \frac{1}{3} \begin{bmatrix} 1 \\ -2 \\ 2 \end{bmatrix}$$

$$2^{\circ} \wedge_{2} = -3$$

$$(-3I - A) \overrightarrow{x} = \overrightarrow{0}$$

$$\begin{bmatrix} 1 & -2 & 2 & 0 \\ -2 & 4 & -4 & 0 \\ 2 & -4 & 4 & 0 \end{bmatrix} \xrightarrow{1\cdot 2} \begin{bmatrix} 1 & -2 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ -2 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \xrightarrow{\times_1 = 2 \times_2 - 2 \times_3} \times_2 = t$$

$$\begin{bmatrix} 1 & -2 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \xrightarrow{\times_2 = t} t_1 u \in \mathbb{R}$$

$$\times_3 = u$$

$$=) \overrightarrow{x} = \begin{bmatrix} 2t - 2u \\ t \\ u \end{bmatrix} = t \begin{bmatrix} 2 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} + u \begin{bmatrix} -2 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}, t, u \in \mathbb{R}$$

Ortonormirajus sleup (V2, V3) Gram-Schmioltovin postuplesm:

$$\vec{e}_2 = \frac{1}{\|\vec{v}_2\|} \vec{v}_2 = \frac{1}{\sqrt{2^2 + 1^2 + 0^2}} \begin{bmatrix} 2 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} = \frac{1}{\sqrt{15}} \begin{bmatrix} 2 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}$$

$$\vec{f}_3 = \vec{v}_3 - \langle \vec{v}_3 | \vec{e}_2 \rangle \vec{e}_2 = \begin{bmatrix} -2 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} - \frac{1}{5} \left(-2 \cdot 2 + 0 \cdot 1 + 1 \cdot 0 \right) \begin{bmatrix} 2 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}$$

$$=\frac{1}{5}\begin{bmatrix} -2\\4\\5 \end{bmatrix}$$

$$\vec{e}_3 = \frac{1}{\|\vec{f}_3\|} \vec{f}_3 = \frac{1}{\frac{1}{5} \sqrt{(-2)^2 + 4^2 + 5^2}} \begin{bmatrix} -2\\4\\5 \end{bmatrix} = \frac{\sqrt{5}}{3} \begin{bmatrix} -2\\4\\5 \end{bmatrix}$$

Buduć da su veletori e, i ez, y. e, i ez već ortogoralni (to su svojstveni veletori pridruženi razlicitim svojstvenim vrijednostima simetrične matrice A), tražena ortonormirana baza je

$$\left\{\frac{1}{3}(1,-2,2), \frac{1}{\sqrt{5}}(2,1,0), \frac{\sqrt{5}}{3}(-2,4,5)\right\}$$